

4. Фіногенов Ю. С. Професіоналізація Збройних Сил України і деякі питання перебудови системи фізичної підготовки. Матеріали другої відкритої науково – методичної конференції Фізична підготовка військовослужбовців – Київ, НУФВСУ, 2003. С. 40 – 43 с.

5. Чух А. М. Перспективи удосконалення фізичної підготовки курсантів Військового інституту Національної гвардії України // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: Збірник наукових праць / Під ред. Єрмакова С. С. – Харків: ХХП, 1998. – № 2. – С. 7-10.

6. Шалєпа О. Г. Оптимизация физической подготовки курсантов ВВНЗ с учетом специфики этапов профессионального обучения. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидат наук з фізичного виховання і спорту. – Харків: ХАФВ, 2003 – 5-16 с.

*Шкелебей В. А.,
кандидат юридичних наук,
старший викладач кафедри
кримінального та кримінального
процесуального права Національного
університету «Києво-Могилянська
академія»*

МЕДІАЦІЯ ЯК СУЧАСНИЙ МЕТОД ВИРІШЕННЯ ЮРИДИЧНИХ СПОРІВ

Юридичні спори та конфлікти є частиною життя суспільства. Так, одним із головних завдань держави є створення умов для вирішення спорів та захист охоронюваних законом прав та інтересів громадян.

На сьогоднішній час медіація є одним із найпопулярніших альтернативних способів врегулювання спорів (конфліктів) у розвинених країнах світу.

Вітчизняний та міжнародний досвід свідчить, що запровадження альтернативних методів врегулювання спорів поряд із системою правосуддя є ефективнішою передумовою вирішення правових конфліктів та спорів, враховуючи те, що система правосуддя в Україні має низку недоліків: велика завантаженість судів, тривалість і складність судового процесу, значні судові витрати. Ми вважаємо, що рішення суду породжують негативну реакцію у сторін, як наслідок, спір припиняють шляхом дотримання процесуальної форми, але не вирішують його.

Медіація є одним із перспективних напрямів розвитку системи альтернативних методів вирішення спорів, це процедура, у якій медіатор систематично сприяє комунікації між сторонами конфлікту або спору для досягнення взаємоприйнятної розв'язання конфлікту або вирішення спору. Медіатор діє на засадах нейтральності та конфіденційності щодо суті спору. На відміну від судового розгляду, медіація дає змогу суб'єктивного підходу до вирішення спору, з урахуванням всіх складових спірної ситуації, незалежно від їх юридичного чи правового значення, шляхом сприяння медіатором визначення порядку вирішення спору. Саме тому медіацію відносять до альтернативних методів вирішення спорів.

Потреба запровадження інституту медіації у вітчизняній системі права ґрунтується на позитивних результатах практики застосування інституту примирення в багатьох країнах світу, що свідчить про його ефективність. Крім того, це відповідатиме загальній позиції України щодо гармонізації національного законодавства із законодавством ЄС.

Українське суспільство потребує її майже в усіх видах правовідносин, у тому числі і політичних. У зв'язку з цим, медіація за останні роки починає здійснювати свій розвиток на території України. Свідченням тому є створення в Україні низки громадських організацій, які здійснюють розповсюдження медіації на території України.

Ефективність медіаційної процедури визнана Європейським Співтовариством, яке рекомендує її впровадження в якості основного методу альтернативного вирішення спорів на досудовому етапі та під час судового розгляду, що знаходить своє відображення в підписаній Україною Угоді про Асоціацію України з Європейським Союзом (16 вересня 2014 р. Верховна Рада України та Європейський Парламент синхронно ратифікували Угоду про асоціацію між Україною та ЄС. 1 вересня 2017 року після тривалого процесу ратифікації Угода про асоціацію між Україною та ЄС набула чинності у повному обсязі).

Так, згідно зі статтею 1 даної Угоди Україна і ЄС мають посилювати співпрацю в сфері правосуддя, свободи та безпеки, з метою забезпечення верховенства права та поваги до прав людини і основоположних свобод. Країни Європейського Союзу дали згоду на те, що забезпечення верховенства права та кращого доступу до правосуддя повинно включати доступ як до судових, так і до позасудових методів врегулювання спорів.

Отже, медіація – це примирення і знаходження конструктивного підходу до врегулювання суперечки, який дозволяє визначити важливі для обох сторін питання; всебічно розглядає предмет спору; створює основу для покращання відносин між сторонами. Медіація забезпечує сторонам можливість відновити або іноді розпочати переговори.

Слід зазначити, що процес медіації складається з етапів, кожен із яких має свою мету і зміст. Для успішного проведення медіації потрібно, щоб перехід до наступного етапу відбувався після того, як буде досягнуто всі цілі на попередньому. Виділяють такі етапи процесу здійснення медіації: підготовка до посередництва; вступ у процедуру медіації; обговорення проблеми, пошук та розробка варіантів вирішення спору; вирішення спору, укладення угоди та підбиття підсумків.

На сьогодні, в Україні, на відміну від інших Європейських країн, медіація законодавчо не врегульована, що значно знижує ефективність її поширення в нашій країні. Проте, Верховною Радою України досі не прийнято проект Закону України «Про медіацію» (Проект Закону «Про медіацію» від 03.06.2015 року). Тому, медіація потребує правового врегулювання, а саме визначеного законодавства, яке врегулює відносини в сфері медіації, а також необхідним є внесення змін у відповідні закони, в тому числі і процесуальні, доповнивши їх

статтями, що надасть можливість застосовувати медіаційні процедури між сторонами спору.

Отже, можна зробити висновки про те, що прийняття вище вказаного законопроекту розширить альтернативні способи вирішення спорів, надасть можливість сторонам врегулювати спір в позасудовому порядку, що сприятиме вдосконаленню в Україні механізмів захисту прав людини і громадянина. Слід зазначити, що на відміну від судової процедури вирішення спору, в якій завжди є сторона яку не влаштовує рішення суду, в процедурі медіації сторони самостійно приймають рішення, яке задовольняє обох сторін спору.

Підсумовуючи викладене, слід зазначити, що процеси в зміні процедури вирішення спорів між сторонами значно знизять навантаження на судову систему, сприятимуть впровадженню та застосуванню на практиці європейських стандартів і норм міжнародного права, що надасть можливість ефективному поширенню в суспільстві культури мирного врегулювання спорів та посилить інтеграційні процеси.

Список використаних джерел

1. Альтернативне вирішення спорів (медіація) [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://avantgardelaw.webnode.com.ua/mediation>.
2. Мазаракі Н. Медіація в Україні: проблеми теорії та практики / Ю. Мазаракі // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. — 2016. — № 1. — С. 92–100.
3. Шкелебей В. А. Компромісний спосіб вирішення кримінально-правового конфлікту / В. А. Шкелебей // Науковий вісник Національного університету державної податкової служби України (економіка, право). — 2013. № 4. — С. 168 – 173.
4. Шкелебей В. А. Одна з підстав для закриття кримінальної справи - примирення винного з потерпілим/ В. А. Шкелебей //Правові реформи в Україні. — 2011/10/6. — С. 150–151.
5. Шкелебей В. А. Характеристика правового інституту примирення винного з потерпілим / В. А. Шкелебей // Правовий захист людини та громадянина в Україні. Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-теоретичної конференції. — 2011/11/24. — С. 176 – 177.

*Яковенко С. І.,
доктор психологічних наук, професор,
перший проректор
Київського інституту сучасної
психології та психотерапії*

ЗАХИЩЕНІСТЬ ПРАВ ОСОБИ ПРИ РОЗГЛЯДІ СЛІДЧИМ СУДДЕЮ КЛОПОТАННЯ ПРО ПРОВЕДЕННЯ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ ДІЙ

Низка міжнародних конвенцій та декларацій, чинна Конституція України проголошують захист прав і свобод людини пріоритетним завданням. А у певних передбачених законодавством випадках держава йде на тимчасове обмеження деяких прав та свобод людини, а при встановленні військового чи надзвичайного стану, та для ефективної боротьби із злочинністю. У виняткових невідкладних випадках, пов'язаних із врятуванням життя людей та запобіганням вчиненню тяжкого або особливо тяжкого злочину, негласна слідча (розшукова)